

نقش حسابداران حرفه‌ای در ارتقای ارزش عمومی از طریق

شفافیت مالی و پاسخگویی در بخش عمومی

یونس نصراللهی^۱ | حامد صادقی^۲

چکیده

این تحقیق به دنبال بررسی نقش حسابداران حرفه‌ای در ایجاد ارزش عمومی در بخش دولتی با در نظر گرفتن مشارکت آنان در شفافیت مالی، کارایی تخصیص منابع و پاسخگویی عمومی است. هدف این تحقیق، تأکید بر اهمیت حرفه حسابداری در تقویت مدیریت مالی و حکمرانی عمومی می‌باشد. این پژوهش به شکاف موجود در شواهد تجربی در مورد چگونگی تأثیر این متخصصان بر پیامدهای ارزش عمومی در اقتصادهای نوظهور می‌پردازد. روش تحقیق با رویکرد آمیخته اتخاذ شده است؛ به طوریکه داده‌های کمی از طریق پرسشنامه ساختاریافته که در اختیار ۱۵۶ حسابدار و مسئول مالی و ذی‌حسابان منتخب قرار گرفت، گردآوری شد. همچنین، بینش‌های کیفی از طریق مصاحبه‌های عمیق با ۲۰ حسابدار ارشد و حسابرس به دست آمد. داده‌ها با بهره‌گیری از آمار توصیفی و تحلیل رگرسیون تجزیه و تحلیل شدند. یافته‌ها حاکی از آن است که حسابداران حرفه‌ای با ترویج شفافیت مالی، امکان استفاده کارآمد از منابع و تقویت مکانیسم‌های پاسخگویی را در جهت ایجاد ارزش عمومی تسهیل می‌کنند. به علاوه این پژوهش بینش‌های خط‌مشی و مدیریتی را برای تقویت نقش حسابداران در حکمرانی بخش عمومی تقویت می‌نماید.

کلیدواژه‌ها: ارزش عمومی، حکمرانی مالی، کارایی منابع، شفافیت.

۴

سال دوم

پاییز و زمستان ۱۴۰۴

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت:

۱۴۰۴/۱۰/۰۵

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۴/۱۲/۱۵

صص: ۶۹-۴۷

شاپا چاپ: ۳۱۱۵-۹۵۷۵

DOR:

^۱ کارشناس ارشد مالی، و مدیر خزانه داری شرکت راهیان (نویسنده مسئول)

^۲ کارشناس مالی معاونت دانش و پژوهش ستاد نیروی زمینی

مقدمه

بخش عمومی در هر کشوری نقش اساسی در هدایت رشد اقتصادی، بهبود کیفیت زندگی و تضمین برابری اجتماعی ایفا می‌کند. در جمهوری اسلامی ایران نیز بخش عمومی سهم قابل توجهی از هزینه‌های ملی را به خود اختصاص می‌دهد که این امر مدیریت کارآمد منابع عمومی را ضروری می‌سازد. ارزش عمومی و مدیریت آن به عنوان چارچوب‌های حیاتی برای درک و بهبود عملکرد سازمان‌های بخش عمومی ظهور کرده‌اند. ارزش عمومی بر حداکثرسازی منافع برای شهروندان با اطمینان از استفاده مؤثر و شفاف از منابع عمومی تمرکز دارد (کتل^۱ و همکاران، ۲۰۲۳). در مقابل، مدیریت ارزش عمومی بر همکاری ذی‌نفعان و پاسخگویی در حکمرانی تأکید می‌کند. علیرغم اهمیت نظری ارزش عمومی و مدیریت ارزش عمومی، کاربرد عملی آن‌ها در بخش عمومی ایران، به‌ویژه در زمینه شفافیت مالی، تخصیص کارآمد منابع و پاسخگویی چندان مروج توجه نبوده است.

حسابداران حرفه‌ای به عنوان بازیگران کلیدی در تضمین پای‌بندی سازمان‌های بخش عمومی به بهترین شیوه‌های مالی، همسوسازی هزینه‌ها با اولویت‌ها و کاهش ریسک‌های مرتبط با سوءمدیریت و فساد عمل می‌کنند (انیماشائو و چیتیمیرا^۲، ۲۰۱۱). نقش آن‌ها شامل تهیه صورت‌های مالی، حسابرسی حساب‌های عمومی و مشاوره در مورد حکمرانی مقرون به صرفه است. با توجه به مشارکت راهبردی آن‌ها، حسابداران حرفه‌ای می‌توانند به طور قابل توجهی بر ایجاد ارزش عمومی، به‌ویژه از طریق بهبود مدیریت مالی و پاسخگویی، تأثیر بگذارند (آووتومیلوسی^۳ و همکاران، ۲۰۲۴). با این حال، میزان تأثیر مستقیم این نقش‌ها بر پیامدهای حکمرانی در بخش عمومی ایران نیاز به بررسی تجربی بیشتری دارد. شفافیت، تخصیص منابع و پاسخگویی، ستون فقرات حکمرانی خوب در مدیریت بخش عمومی را تشکیل می‌دهند. شفافیت مالی تضمین می‌کند که ذی‌نفعان، از جمله شهروندان، به اطلاعات مربوط به هزینه‌های عمومی دسترسی داشته باشند و در نتیجه اعتماد و مشارکت را تقویت می‌کند (داگوندورو^۴ و همکاران، ۲۰۲۲). به طور

1 Kattel

2 Animashau & Chitimira

3 Awotomilusi

4 Dagunduro

مشابه، تخصیص کارآمد منابع، بهینه‌سازی منابع کمیاب را برای دستیابی به اهداف خط‌مشی امکان‌پذیر می‌سازد؛ در حالی که مکانیسم‌های پاسخگویی، مقامات دولتی را در قبال تصمیمات‌شان مسئول می‌دانند (کرک پاتریک^۱، ۲۰۲۳).

با وجود این، تحقیقاتی که این سازه‌ها را به ایجاد ارزش عمومی، به‌ویژه در محیط منحصربه‌فرد اجتماعی-سیاسی ایران، مرتبط سازند، هنوز چندان مورد توجه مسئولین قرار نگرفته است. علیرغم تأکید رو به رشد جهانی بر ارزش عمومی و مدیریت آن به‌عنوان چارچوب‌های کلیدی برای بهبود حکمرانی عمومی، ارتباط عملی آن با مکانیسم‌های حکمرانی در ایجاد ارزش عمومی، و ارزیابی نمونه‌های واقعی مدیریت ارزش عمومی در بخش دولتی ایران هنوز کافی نیست. بنابراین در این پژوهش به دنبال بررسی نقش حسابداران حرفه‌ای در افزایش ارزش عمومی از طریق شفافیت مالی و پاسخگویی در بخش عمومی می‌باشیم تا بتوان به درک نظری و عملی ایجاد ارزش عمومی در ایران کمک نموده و بینش‌های عملی را برای سیاست‌گذاران و سازمان‌های بخش عمومی فراهم کنیم.

مبانی نظری پژوهش

ارزش عمومی و مدیریت آن در بخش عمومی ایران

ارزش عمومی یک مفهوم چندبعدی است که به منافع ملموس و ناملموسی اشاره دارد که اقدامات دولت برای مردم ایجاد می‌کند و تضمین می‌نماید که خدمات ارائه‌شده توسط دولت با نیازها و انتظارات شهروندان همسو باشد. این مفهوم فراتر از صرف رعایت الزامات قانونی رفته و به پیامدهای کیفی وسیع‌تر سیاست‌ها و خدمات عمومی می‌پردازد. مدیریت ارزش عمومی بر فرآیندی متمرکز است که توسط آن نهادهای دولتی ارزشی را که به جامعه ارائه می‌دهند، از طریق سیاست‌ها، خدمات و مکانیسم‌های حکمرانی، ایجاد، مدیریت و اندازه‌گیری می‌کنند.

در زمینه ایران، مدیریت ارزش عمومی به دلیل چالش‌های مداوم کشور، مانند فساد، ناکارآمدی و ارائه ضعیف خدمات که مانع استفاده مؤثر از منابع عمومی می‌شود، حیاتی است. حسابداران حرفه‌ای در ایران با تضمین مدیریت مالی صحیح، شفافیت و پاسخگویی در بخش عمومی، نقش

¹ Kirkpatrick

کلیدی در تقویت ارزش عمومی ایفا می‌کنند. کار آنها نه تنها نیازهای مالی فوری را برطرف می‌کند، بلکه تضمین می‌نماید که منافع بلندمدت عمومی، مانند ثبات اقتصادی و برابری اجتماعی، تأمین شود (کریم عبدالله و همکاران، ۱۴۰۴).

مدیریت ارزش عمومی همچنین گفتگوی مداوم بین سازمان‌های دولتی و شهروندان است، جایی که انتظارات عمومی و بازخورد بر انتخاب‌های خط‌مشی تأثیر می‌گذارند و اهمیت شفافیت و حکمرانی مسئولانه را تقویت می‌کنند. در ایران، سیستم‌های مدیریت بخش عمومی به‌طور تاریخی با عدم شفافیت و پاسخگویی مشخص شده‌اند، که این امر نقش حسابداران حرفه‌ای را در کمک به تضمین مسئولیت‌پذیری مالی و حکمرانی اخلاقی، حیاتی‌تر می‌سازد.

نقش حسابداران حرفه‌ای در سازمان‌های بخش عمومی ایران

حسابداران حرفه‌ای برای عملکرد صحیح بخش عمومی ایران محوری هستند و وظیفه تضمین یکپارچگی مالی و استفاده شفاف از وجوه عمومی را بر عهده دارند. مسئولیت‌های آنها در طیفی از حوزه‌ها از جمله تهیه صورت‌های مالی، حسابرسی، کنترل بودجه و انطباق با مقررات مالی ملی و بین‌المللی گسترش می‌یابد. نقش حسابداران در تضمین مدیریت صحیح وجوه عمومی را نمی‌توان نادیده گرفت؛ زیرا این وجوه اغلب در معرض فشارهای سیاسی و تخصیص ناکارآمد هستند.

به گفته آوتمیلوسی و همکاران (۲۰۲۴)، حسابداران در سازمان‌های بخش عمومی ایران اغلب نگهبانان مسئولیت‌پذیری مالی هستند و برای کاهش ریسک فساد و اطمینان از استفاده از وجوه عمومی در راستای بهترین منافع مردم کار می‌کنند. آنها این کار را با اجرای شیوه‌های صحیح مدیریت مالی، انجام حسابرسی‌های منظم و پای‌بندی به معیارهای گزارش‌دهی مالی تعیین‌شده، مانند استانداردهای بین‌المللی حسابداری بخش عمومی، انجام می‌دهند. علاوه بر این، حسابداران حرفه‌ای اطمینان حاصل می‌کنند که بودجه‌های دولتی به‌خوبی ساختاربندی و اجرا می‌شوند و تخصیص کارآمد منابع را به بخش‌های حیاتی مانند سلامت، آموزش و زیرساخت‌ها امکان‌پذیر می‌سازند. با توجه به وضعیت سیستم مدیریت مالی ایران، جایی که سوءمدیریت منابع یک مشکل اساسی بوده است، نقش حسابداران در ارائه شفافیت و نظارت برای جلوگیری از هزینه‌های اسراف‌آمیز و اطمینان از پاسخگویی نهادهای بخش عمومی در قبال تصمیمات مالی‌شان ضروری است. کار آنها نه تنها بر

عملکرد فوری بخش عمومی تأثیر می‌گذارد، بلکه به بهبود حکمرانی بلندمدت و اعتماد شهروندان به دولت کمک می‌کند (رضایی و همکاران، ۱۴۰۰).

ایجاد ارزش عمومی از طریق مدیریت مالی و پاسخگویی

فرآیند ایجاد ارزش عمومی از طریق مدیریت مالی و پاسخگویی، محور حکمرانی مؤثر در ایران است. حسابداران حرفه‌ای با اطمینان از اینکه وجوه عمومی به گونه‌ای استفاده می‌شود که رشد اقتصادی، برابری اجتماعی و پایداری محیط زیستی را ترویج دهد، به این فرآیند کمک می‌کنند. مدیریت مالی در بخش عمومی شامل برنامه‌ریزی استراتژیک، بودجه‌بندی، نظارت و گزارش‌دهی است که همگی با تخصص حسابداران حرفه‌ای تقویت می‌شوند. حسابداران به عنوان مدیران مالی عمومی، کمک می‌کنند تا اطمینان حاصل شود که سازمان‌های عمومی در چارچوب بودجه‌های تخصیص‌یافته خود عمل می‌کنند؛ به مقررات مالی پایبند بوده و از کسری بودجه‌ای که می‌تواند ارائه خدمات عمومی را به خطر بیندازد، جلوگیری می‌کنند (آکینادوو و همکاران، ۲۰۲۴). حسابداران حرفه‌ای با به کارگیری کنترل‌های مالی دقیق می‌توانند از تخصیص نادرست وجوه که مدتهاست در بخش عمومی ایران مشکل ساز بوده است، جلوگیری کنند.

علاوه بر این، حسابداران در خط مقدم تضمین پاسخگویی مالی با ترویج شفافیت در گزارش‌دهی مالی قرار دارند. از طریق کار آنها، اطلاعات دقیق و به موقع در مورد هزینه‌های دولت در اختیار شهروندان قرار می‌گیرد که اعتماد به نهادهای عمومی را تقویت کرده و پاسخگویی دموکراتیک را افزایش می‌دهد (آووتومیلوسی و همکاران، ۲۰۲۳). نقش حسابداران در ایجاد ارزش عمومی همچنین به توانایی آنان در مدیریت مؤثر بدهی عمومی، نظارت بر هزینه‌ها و اطمینان از هدایت وجوه به سمت پروژه‌ها و برنامه‌هایی که فوری‌ترین نیازهای جامعه را برطرف می‌کنند، مرتبط است. به این ترتیب، حسابداران مستقیماً به بهبود عملکرد بخش عمومی و رفاه کلی اجتماع کمک می‌کنند.

تأثیر شفافیت مالی، تخصیص کارآمد منابع و پاسخگویی عمومی بر ایجاد ارزش عمومی

رابطه بین شفافیت مالی، تخصیص کارآمد منابع و پاسخگویی عمومی برای ایجاد ارزش عمومی حیاتی است. شفافیت مالی تضمین می‌کند که شهروندان و سایر ذی‌نفعان می‌توانند به اطلاعات مربوط به نحوه هزینه شدن وجوه عمومی دسترسی داشته باشند، که این امر برای پاسخگو نگه داشتن مقامات دولتی ضروری است. در ایران، جایی که نگرانی‌ها در مورد فساد و سوءمدیریت مالی رایج است، نقش حسابداران حرفه‌ای در ترویج شفافیت حیاتی است.

شفافیت مالی همچنین مستقیماً با تخصیص مؤثر منابع مرتبط است. با داده‌های مالی دقیق و قابل دسترس، سیاست‌گذاران می‌توانند تصمیمات آگاهانه‌تری در مورد محل تخصیص وجوه بگیرند و اطمینان حاصل کنند که منابع عمومی به گونه‌ای استفاده می‌شوند که حداکثر منافع را برای جامعه به همراه داشته باشد. همان‌طور که کردری و هی^۱ (۲۰۱۹) اشاره کرده‌اند، حسابرسی ارزش‌آوری پول یکی از شیوه‌های کلیدی است که حسابداران برای اطمینان از همسویی هزینه‌های عمومی با اهداف توسعه‌ای دولت و عدم انحراف آن‌ها برای منفعت شخصی یا سوءاستفاده استفاده می‌کنند. هنگامی که تخصیص منابع کارآمد باشد، منجر به خدمات عمومی بهتر، مانند زیرساخت‌های بهبودیافته، آموزش و مراقبت‌های بهداشتی می‌شود که همه اینها برای افزایش ارزش عمومی مرکزی هستند.

پاسخگویی عمومی که توسط شفافیت مالی پشتیبانی می‌شود، اعتماد شهروندان به دولت و نهادهای آن را تقویت کرده و تضمین می‌کند که خدمتگزاران عمومی در قبال تصمیماتشان پاسخگو هستند. در ایران، تأکید روزافزون بر پاسخگویی مالی از طریق سازوکارهایی چون حسابرسی سبک زندگی و حسابرسی عملکرد مقامات دولتی، نشان‌دهنده تعهدی جدی برای تضمین مدیریت صحیح وجوه عمومی و پاسخگویی دولت در برابر مردم است. این امر به نوبه خود فرهنگ پاسخگویی را ایجاد می‌کند که می‌تواند بر حکمرانی و ایجاد ارزش عمومی تأثیر مثبت بگذارد.

1 Cordery & Hay

سناریوهای عملی مدیریت ارزش عمومی در بخش عمومی ایران

در عمل، مدیریت ارزش عمومی در بخش عمومی ایران با مجموعه پیچیده‌ای از چالش‌ها از جمله کمبود منابع، دخالت سیاسی و ساختارهای حکمرانی ضعیف مواجه است. با وجود این چالش‌ها، مواردی وجود دارد که ارزش عمومی به طور مؤثر ایجاد شده است، که تا حد زیادی به لطف کار حسابداران حرفه‌ای بوده است. به عنوان مثال، در چندین ایالت نیجریه، حسابداران نقش کلیدی در اجرای موفقیت‌آمیز ابتکارات ضدفساد و اصلاحات مالی ایفا کرده‌اند. یکی از این نمونه‌ها، اجرای کنترل‌های داخلی در ایالت اkiti است که به مهار تقلب و سوءمدیریت و جوه عمومی کمک کرد (آوتومیلوسی و همکاران، ۲۰۲۳). این بررسی نشان داد که چگونه حسابداران می‌توانند کنترل‌ها و حسابرسی‌های مالی قوی را برای کشف و جلوگیری از فساد اجرا کنند، که در نهایت اعتماد عمومی را افزایش داده و ارائه خدمات را بهبود می‌بخشد.

علاوه بر این، استفاده از فناوری در مدیریت مالی بخش عمومی به طور فزاینده‌ای رایج شده است. پذیرش سیستم‌های اطلاعات مدیریت مالی یکپارچه در چندین سازمان دولتی ایران، ردیابی بهتر وجوه عمومی را تسهیل کرده و امکان بودجه‌بندی دقیق‌تر، نظارت بر هزینه‌ها و گزارش‌دهی مالی را فراهم کرده است. چنین نوآوری‌های فناورانه نه تنها کارایی مدیریت مالی عمومی را بهبود می‌بخشد، بلکه با افزایش شفافیت و پاسخگویی به ایجاد ارزش عمومی کمک می‌کند. اگرچه چالش‌ها همچنان باقی هستند، کار حسابداران حرفه‌ای در این سناریوهای عملی، نقش حیاتی آنان را در تقویت حکمرانی و اطمینان از استفاده از منابع عمومی به نفع جامعه نشان می‌دهد.

چارچوب نظری پژوهش

پژوهش حاضر بر مبنای نظریه ارزش عمومی استوار است که بر نقش حسابداران حرفه‌ای در ایجاد ارزش عمومی در بخش دولتی ایران تأکید دارد. این نظریه بر مشارکت حسابداران در شفافیت مالی، تخصیص کارآمد منابع و پاسخگویی عمومی تأکید می‌کند و بیان نموده است که بهبود حکمرانی و دستیابی به پیامدهای اجتماعی مثبت امری مهم و حیاتی است. نظریه ارزش عمومی، که توسط نویسندگانی مانند کرک پاتریک (۲۰۲۳) و آوتومیلوسی و همکاران (۲۰۲۳) تبیین شده است، بیان می‌دارد که هدف اصلی مدیریت بخش عمومی ایجاد ارزش برای جامعه با

استفاده از منابع عمومی، به نحوی است که منافع شهروندان را به حداکثر برساند. حسابداران حرفه‌ای با اطمینان از تخصیص کارآمد منابع و شفاف و پاسخگوبودن عملیات مالی بخش عمومی، نقش هسته‌ای در این فرآیند ایفا می‌کنند. درحقیقت آنان با دخالت در بودجه‌بندی، گزارش‌دهی مالی و حسابرسی برای اطمینان از استفاده مؤثر از وجوه عمومی، به‌منظور دستیابی به پیامدهای مطلوب اجتماعی، اقتصادی و محیط زیستی ایفای نقش می‌کنند.

این نظریه حسابداران حرفه‌ای را به‌عنوان بازیگران کلیدی در تقویت شفافیت مالی با ترویج اطلاعات مالی دقیق، قابل اعتماد و قابل دسترس در بخش عمومی قرار می‌دهد. حسابداران از طریق کار خود به دولت کمک می‌کنند تا تعهد خود به شفافیت را نشان دهد، که این امر برای ایجاد اعتماد عمومی ضروری است. آوتومیلوسی و همکاران (۲۰۲۳) خاطرنشان می‌کنند که شفافیت در امور مالی عمومی شهروندان را قادر می‌سازد تا دولت را در قبال تصمیمات مالی خود پاسخگو بدانند و اطمینان حاصل کنند که وجوه به‌طور مناسب و در راستای منافع عمومی استفاده می‌شوند. در زمینه ایران، جایی که فساد و سوءمدیریت مالی مسائل دیرینه‌ای بوده‌اند، حسابداران حرفه‌ای با تضمین مدیریت و نظارت صحیح بر وجوه عمومی در مبارزه با این چالش‌ها حیاتی هستند.

علاوه‌براین، تخصیص منابع در بخش عمومی عنصر کلیدی نظریه ارزش عمومی است؛ جایی که توزیع کارآمد و مؤثر منابع منجر به بهبود خدمات عمومی و رفاه اجتماعی می‌شود. در این زمینه، حسابداران با تهیه گزارش‌های مالی دقیق، تحلیل الگوهای هزینه‌کرد عمومی و مشاوره به سیاست‌گذاران در مورد چگونگی اولویت‌بندی وجوه در راستای نیازهای عمومی، به‌طور قابل توجهی به تخصیص کارآمد منابع کمک می‌کنند. همان‌طور که لیو و لی^۱ (۲۰۲۱) برجسته کرده‌اند، حسابداران حرفه‌ای به تصمیم‌گیری صحیحی کمک می‌کنند که عملکرد کلی نهادهای عمومی را افزایش می‌دهد و در نتیجه اطمینان حاصل می‌کند که هزینه‌های دولت به سمت پروژه‌هایی هدایت می‌شوند که به نفع کل جامعه هستند.

از سوی دیگر، نظریه ارزش عمومی بر پاسخگویی عمومی تأکید دارد؛ جایی که از دولت‌ها انتظار می‌رود در قبال مدیریت منابع عمومی در برابر شهروندان خود پاسخگو باشند. حسابداران حرفه‌ای با اطمینان از اینکه اطلاعات مالی به‌راحتی در دسترس، دقیق و قابل حسابرسی هستند،

1 Liu & Li

پاسخگویی عمومی را تسهیل می‌کنند. این امر امکان نظارت و راستی‌آزمایی مستمر نحوه هزینه‌شدن وجوه عمومی را فراهم کرده و تضمین می‌کند که خدمتگزاران عمومی در قبال اقدامات خود مسئول باقی بمانند. آکینادوو و همکاران (۲۰۲۳) بر اهمیت حسابداران حرفه‌ای در تضمین پاسخگویی نهادهای عمومی در برابر مردم تأکید می‌کنند و بدین ترتیب اعتماد و اطمینان به عملیات دولت را افزایش می‌دهند. این پاسخگویی به ویژه در ایران، جایی که چالش‌های تاریخی با فساد، اثربخشی مدیریت بخش عمومی را تضعیف کرده است، اهمیت دارد.

نظریه ارزش عمومی نقش اساسی حسابداران حرفه‌ای را در ترویج شفافیت مالی، تضمین تخصیص کارآمد منابع و افزایش پاسخگویی عمومی در بخش دولتی ایران برجسته می‌کند. حسابداران از طریق این مکانیسم‌ها با حمایت از شیوه‌های حکمرانی صحیح، تقویت اعتماد اجتماعی و بهبود کیفیت خدمات عمومی به ایجاد ارزش عمومی کمک می‌کنند. کاربرد این نظریه در زمینه ایران بر اهمیت حسابداران در ترویج مدیریت مالی اخلاقی و دستیابی به توسعه پایدار برای شهروندان این کشور تأکید می‌کند (کرک‌پاتریک، ۲۰۲۳).

پیشینه پژوهش

بررسی و کنکاش در مطالعات و پژوهش‌های پیشین براساس نظریه ارزش عمومی، بر نقش حسابداران حرفه‌ای در تقویت ارزش عمومی از طریق شفافیت مالی، تخصیص کارآمد منابع و پاسخگویی عمومی در بخش دولتی ایران تأکید نموده است. آنچه از اغلب مطالعات به‌دست می‌آید، این است که حسابداران با پای‌بندی به اخلاق حرفه‌ای و اعمال شیوه‌های حسابداری صحیح، به ایجاد ارزش عمومی کمک می‌کنند که این خود مؤلفه کلیدی حکمرانی خوب و پاسخگویی در مدیریت بخش عمومی می‌باشد. بنابراین پیشینه این مطالعه در دو بخش داخلی و خارجی بدین صورت می‌باشد:

در همین زمینه، شریفی‌راد (۱۴۰۴) در پژوهشی با عنوان «نقش حسابداری حرفه‌ای بر شفافیت مالی در شهرداری‌ها و پیش‌بینی ردیف‌های مستقل»، به بررسی کارآمدی حسابداری حرفه‌ای پرداخت. نتایج آن نشان می‌دهد که، شفافیت مالی یکی از مؤلفه‌های کلیدی مدیریت شهری سالم و پاسخگو است که اعتماد عمومی و کارایی منابع را افزایش می‌دهد.

در پژوهش دیگری که توسط نعمتی مفرح (۱۴۰۳) صورت گرفته است به نقش فناوری‌های نوین مالی، حسابرسی داخلی و بیرونی، آموزش و توسعه حرفه‌ای کارکنان و فرهنگ سازمانی اشاره شده است. بر اساس این مطالعه حسابداری حرفه‌ای پایه‌ای برای ثبت دقیق تراکنش‌ها، ارائه گزارش‌های معتبر و رعایت استانداردهای مالی است و بدون آن، ابزارها و فناوری‌های نوین نمی‌توانند شفافیت واقعی ایجاد کنند. فناوری‌های الکترونیک مالی و سیستم‌های یکپارچه، امکان پردازش سریع، دسترسی‌پذیری و تحلیل داده‌ها را فراهم می‌آورند و نظارت لحظه‌ای را تسهیل می‌کنند. حسابرسی داخلی و بیرونی با ایجاد کنترل و ارزیابی بی‌طرفانه، انحرافات و خطاهای مالی را شناسایی می‌کند و پاسخگویی را تقویت می‌نماید. در همین ارتباط آموزش مستمر کارکنان، مهارت و تخصص لازم برای بهره‌برداری صحیح از استانداردها و فناوری‌ها را تأمین می‌کند و فرهنگ سازمانی، ارزش شفافیت و مسئولیت‌پذیری را در تمامی سطوح نهادینه می‌سازد. همچنین، چالش‌های ساختاری مانند ناپایداری منابع، پیچیدگی فعالیت‌ها و مقاومت در برابر تغییر، می‌توانند شفافیت را کاهش دهند، اما همگرایی حسابداری حرفه‌ای، فناوری و فرهنگ سازمانی این موانع را به حداقل می‌رساند. نتایج نشان می‌دهد که برای تحقق شفافیت مالی پایدار در شهرداری‌ها، توجه همزمان به همه این عوامل ضروری است و این رویکرد می‌تواند الگویی راهبردی برای سایر سازمان‌های عمومی نیز باشد.

در پژوهشی که توسط رضایی و همکاران (۱۴۰۰) با عنوان «بررسی آثار پاسخگویی سازمان‌های بخش عمومی در رابطه بین کیفیت گزارش‌گری مالی و عملکرد آن‌ها»، صورت گرفت، اشاره شد که دستیابی به عملکرد بهینه و مطلوب در تمامی زمینه‌ها از اهداف اصلی هر سازمانی است. بر این اساس، آن‌ها با استفاده از نظریه مدیریت عمومی جدید و نظریه نمایندگی، به مطالعه نقش واسطه‌ای پاسخگویی در رابطه بین کیفیت گزارش‌گری مالی و عملکرد سازمانی دستگاه‌های دولتی سیستان و بلوچستان پرداختند. نتایج بیانگر آن بود که کیفیت گزارش‌گری مالی و پاسخگویی دارای آثار مثبت و مستقیمی بر عملکرد سازمانی است. همچنین، کیفیت گزارش‌گری مالی دارای آثار مثبت و مستقیمی بر پاسخگویی دستگاه‌های دولتی است. پژوهشگران این مطالعه، همچنین بیان کردند که آثار واسطه‌ای متغیر پاسخگویی در رابطه بین کیفیت گزارش‌گری مالی و

عملکرد است. این یافته‌ها نشان می‌دهد که دستگاه‌های دولتی برای بهبود عملکرد خود، باید به دنبال بهبود کیفیت گزارشگری مالی و سیستم‌های پاسخگویی بهتر باشند.

در تحقیق دیگری با عنوان «ارزیابی نقش حسابداری مدیریت در ارتقای شفافیت و جلوگیری از فساد در بخش عمومی»، که توسط سلمان‌زاده و همکاران (۱۴۰۲) انجام گرفت، بیان شد: حسابداری مدیریت از طریق اجرای بهای تمام‌شده به شفاف‌نمودن فعالیت‌ها کمک می‌کنند و این کار مخصوصاً در قراردادهای دولتی که امکان فساد و تبانی در آن‌ها زیاد است، کاربرد زیادی خواهد داشت. به علاوه حسابداری مدیریت کارایی و اثربخشی و صرفه اقتصادی (ارزش‌آفرینی برای پول) را افزایش می‌دهد؛ زیرا بهای واقعی و بهای استاندارد را مورد مقایسه قرار داده، تعرفه خدمات عمومی را تعیین و جریان منابع را بین فعالیت‌ها مشخص و هزینه‌ها را بر مبنای جریان اطلاعات دقیق و شفاف بیان نموده و از فساد جلوگیری خواهد کرد.

در نهایت، سام دلیری و همکاران (۱۴۰۴) در تحقیقی تحت عنوان «طراحی مدل ارتقای شفافیت و پاسخگویی در گزارشگری مالی بر پایه نظارت و مشارکت ذینفعان در حکمرانی» به این نتیجه رسیدند که ارتقای شفافیت و پاسخگویی مالی مستلزم توجه همزمان و متوازن به تمام ابعاد آن است. این پژوهشگران همچنین بیان کردند که ارائه مدلی جامع می‌تواند مبنایی برای خط‌مشی‌گذاری و اقدامات مدیران اجرایی به منظور بهبود نظام گزارشگری مالی بخش عمومی و تحقق حکمرانی مالی مطلوب از طریق تقویت نظارت اجتماعی شود.

اولین پژوهش توسط آکینادوو و همکاران (۲۰۲۴) با عنوان، بررسی رابطه بین حسابرسی معاصر و پاسخگویی عمومی در کشور نیجریه می‌باشد. نویسندگان استدلال می‌کنند که حساب‌رسان به عنوان بازیگران حیاتی در تضمین شفافیت مالی و مدیریت کارآمد منابع عمل می‌کنند که اینها عناصر ضروری در افزایش ارزش عمومی در بخش دولتی نیجریه هستند. آنان پیشنهاد می‌کنند که تحول تاریخی شیوه‌های حسابرسی، همراه با توسعه استانداردهای حرفه‌ای، نقش مهمی در شکل‌دهی مدیریت مالی و پاسخگویی بخش عمومی ایفا می‌کند. این امر عناصر بنیادی نظریه ارزش عمومی را با برجسته‌سازی چگونگی ایجاد ارزش توسط حسابداران و حساب‌رسان از طریق شفافیت و پاسخگویی منعکس می‌کند.

همچنین آتومیلوسی و همکاران (۲۰۲۴) به بررسی نقش مقامات مسئول حسابداری دولتی را در دستیابی به بودجه‌های درآمدی پایدار در ایالت اکتی در کشور نیجریه پرداختند. این مطالعه نقش حیاتی مقامات حسابداری را در حصول اطمینان از همسویی ایجاد درآمد و هزینه‌ها با اهداف خط‌مشی عمومی برجسته می‌کند. حسابداران حرفه‌ای با تقویت پاسخگویی و شفافیت در مدیریت مالی عمومی به دستیابی به پیامدهای اقتصادی پایدار کمک می‌کنند که این امر به نوبه خود به ایجاد ارزش عمومی آنگونه که در نظریه ارزش عمومی پیش‌بینی شده است، کمک می‌کند.

پژوهش بعدی توسط آکینادوو و همکاران (۲۰۲۳) صورت گرفته است. آنان به رابطه همزیستی بین حسابرسی داخلی و خارجی در بانک‌های پولی سپرده‌گذار نیجریه پرداختند. نتایج آنان نشان داد که سیستم‌های مدیریت مؤثر تقلب، که توسط چارچوب‌های حسابرسی قوی هدایت می‌شوند، اطمینان حاصل می‌کنند که منابع بخش عمومی به‌طور مؤثر مدیریت می‌شوند. این مطالعه نقش حسابداران حرفه‌ای را در تقویت مکانیسم‌های کنترل داخلی که از سوءاستفاده از وجوه عمومی جلوگیری می‌کند، برجسته ساخته و اصول نظریه ارزش عمومی را که بر اهمیت شفافیت و پاسخگویی تأکید دارد، تقویت می‌کند.

به‌علاوه آتومیلوسی و همکاران (۲۰۲۳) تأثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات را بر مدیریت وجوه عمومی در ایالت اکتی بررسی کردند. یافته‌های مطالعه نشان می‌دهد که ادغام فناوری اطلاعات و ارتباطات در شیوه‌های حسابداری بخش عمومی، شفافیت مالی و پاسخگویی را افزایش داده و اطمینان حاصل می‌کند که منابع به‌طور کارآمد تخصیص می‌یابند. این امر با نظریه ارزش عمومی همسو است؛ زیرا نشان می‌دهد که چگونه حسابداران حرفه‌ای می‌توانند از فناوری برای بهبود عملیات بخش عمومی و ایجاد ارزش بیشتر برای جامعه استفاده کنند.

انیماشائو و چیتیمیرا (۲۰۲۱) بر نقش حسابرسی سبک زندگی برای مقامات دولتی در مهار فساد و فرار مالیاتی در کشور آگوادور تمرکز کردند. این پژوهشگران استدلال کردند که چنین حسابرسی‌هایی مکانیزمی برای افزایش پاسخگویی عمومی فراهم می‌کنند که با اهداف نظریه ارزش عمومی همسو است. حسابداران حرفه‌ای با ترویج شفافیت در مناصب دولتی و افشای اقدامات فاسد، به‌طور قابل توجهی به ایجاد ارزش عمومی در حکمرانی و مدیریت بخش عمومی کمک می‌کنند.

در نهایت اینکه لیو و لی (۲۰۲۱) تأثیر تمایل به کنترل داخلی را بر اعتماد به نفس بیش از حد مدیران در سازمان‌های بخش عمومی بررسی می‌کنند. مطالعه ایشان نشان می‌دهد که حسابداران حرفه‌ای می‌توانند با اطمینان از اجرای سیستم‌های کنترل داخلی صحیح، اعتماد به نفس بیش از حد مدیران را کاهش دهند. این امر به تصمیم‌گیری و تخصیص منابع مؤثرتر کمک کرده و با ترویج یکپارچگی مالی و پاسخگویی در بخش عمومی، اصول نظریه ارزش عمومی را تقویت می‌کند.

روش‌شناسی پژوهش

در این پژوهش به منظور بررسی نقش حسابداران حرفه‌ای در ایجاد ارزش عمومی از طریق شفافیت مالی، تخصیص کارآمد منابع و پاسخگویی عمومی در بخش دولتی ایران، از روش آمیخته استفاده نموده‌ایم. در این راستا جامعه آماری از حسابداران حرفه‌ای و مسئولان مالی در وزارتخانه‌ها، ادارات و مؤسسات حسابداری و حسابرسی انتخاب شده‌اند. این جامعه آماری شامل ۱۲۲۰ نفر شاغل بوده و متخصصان حسابداری و ذی‌نفعان کلیدی در نظارت مالی بودند. همچنین برای تعیین حجم نمونه، مطالعه از فرمول کوکران استفاده شده است و بر اساس آن ۲۹۲ نفر انتخاب شدند و یک پرسشنامه ساختاریافته بین این افراد توزیع گردید که ۲۸۹ پرسشنامه تکمیل شده بازگردانده شد. داده‌های جمع‌آوری شده از طریق نظرسنجی با استفاده از هر دو روش آمار توصیفی و استنباطی برای استخراج بینش‌های معنادار در مورد رابطه بین شیوه‌های حسابداری حرفه‌ای و ایجاد ارزش عمومی تحلیل شدند. علاوه بر این، مصاحبه‌های عمیق با ۲۰ حسابدار ارشد و حسابرس انجام شد که همگی تجربه گسترده‌ای در حسابداری بخش دولتی ایران داشتند. این مصاحبه‌های کیفی با ارائه بینش‌های دقیق در مورد چالش‌ها و فرصت‌های عملی که حسابداران در ترویج پاسخگویی مالی و ارزش عمومی با آن مواجه هستند، مطالعه را غنی‌تر ساختند.

داده‌های کمی حاصل از پرسشنامه‌ها با استفاده از آمار توصیفی - مانند میانگین، انحراف معیار و توزیع فراوانی - برای خلاصه‌سازی جنبه‌های کلیدی شفافیت مالی، تخصیص کارآمد منابع و پاسخگویی عمومی تحلیل شدند. از تحلیل رگرسیون نیز برای آزمون فرضیه‌های مربوط به تأثیر شیوه‌های حسابداری حرفه‌ای بر ایجاد ارزش عمومی در بخش دولتی ایران استفاده شد. نتایج از منظر نظریه ارزش عمومی تفسیر شدند و بر نقش حیاتی حسابداران در بهبود حکمرانی از طریق

گزارش‌دهی مالی، حسابرسی و وظایف نظارتی تأکید کردند. یافته‌ها نه تنها به درک بهتر مشارکت حسابداران در مدیریت بخش عمومی کمک کردند، بلکه توصیه‌های ارزشمندی برای افزایش یکپارچگی مالی و پاسخگویی در نهادهای بخش دولتی ایران ارائه دادند. این رویکرد روش‌شناختی جامع، نیاز به ترکیب داده‌های کیفی و کمی را توجیه کرده و امکان تحلیلی مستحکم‌تر از پویایی‌های پیچیده‌ای را فراهم می‌آورد که حسابداران حرفه‌ای در تقویت ارزش عمومی با آن‌ها سروکار دارند.

یافته‌ها و بحث

آزمون پایایی

به‌منظور سنجش پایایی متغیرها از ضریب آلفای کرونباخ با مقدار ۰.۷ یا بالاتر به‌عنوان معیار قابل قبول در نظر گرفته شد. نتایج آن در جدول ۱ آمده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود، ابزارهای اندازه‌گیری استفاده شده از پایایی و سازگاری بالایی برخوردارند.

جدول ۱: نتایج آزمون آلفای کرونباخ

تعداد گویه‌ها	متغیر	آلفای کرونباخ
۵	شفافیت مالی	۰.۷۳۸
۵	تخصیص منابع	۰.۷۵۴
۵	پاسخگویی عمومی	۰.۷۶۲
۵	شیوه‌های حسابداری	۰.۷۲۳

آمار توصیفی

جدول ۲ آمار توصیفی را برای متغیرهای کلیدی بررسی شده نشان می‌دهد. این جدول خلاصه‌ای از توزیع، گرایش مرکزی و تغییرپذیری پاسخ‌دهندگان در مورد شفافیت مالی، تخصیص منابع، پاسخگویی عمومی و شیوه‌های حسابداری را بیان می‌کند.

جدول ۲: آمار توصیفی

متغیر	تعداد	کشیدگی	چولگی	حداکثر	حداقل	واریانس	انحراف معیار	میانگین
شفافیت مالی	۲۹۲	۴.۵۳۰	-۰.۹۵۲	۵	۱	۰.۵۶۳	۰.۷۳۲	۳.۲۲۱
تخصیص منابع	۲۹۲	۵.۱۳۴	-۱.۲۰۵	۵	۲	۰.۳۹۷	۰.۶۴۱	۳.۵۶۴
پاسخگویی عمومی	۲۹۲	۴.۷۳۵	-۰.۹۳۱	۵	۱	۰.۵۵۲	۰.۷۰۲	۳.۴۷۵
شیوه‌های حسابداری	۲۹۲	۴.۸۰۴	-۱.۰۸۴	۵	۱	۰.۵۰۳	۰.۷۱۲	۳.۴۳۲

همان‌طور که از اطلاعات جدول برمی‌آید، نمرات میانگین برای همه متغیرها بین ۳.۲۲۱ و ۳.۵۶۴ قرار دارد که نشان می‌دهد پاسخ‌دهندگان به طور کلی با عبارات مربوط به این سازه‌ها موافق بوده‌اند و این امر بیانگر درک نسبتاً بالایی از نقش حسابداران حرفه‌ای در ایجاد ارزش عمومی است. انحراف معیارها، از ۰.۶۴۱ تا ۰.۷۳۲، تغییرپذیری متوسطی را در پاسخ‌ها نشان می‌دهد، درحالی‌که واریانس‌ها حاکی از ثبات تغییرپذیری پاسخ‌دهندگان در سراسر نمونه است. مقادیر چولگی برای همه متغیرها منفی است که نشان‌دهنده توزیع چوله به چپ است، به این معنی که پاسخ‌دهندگان بیشتری گزینه‌های بالاتر مقیاس را انتخاب کرده‌اند. علاوه بر این، مقادیر کشیدگی (از ۴.۵۳۰ تا ۵.۱۳۴) توزیع‌هایی را پیشنهاد می‌کند که به تمرکز بالاتر پاسخ‌ها حول میانگین با دنباله‌های سنگین‌تر اشاره دارد. به طور کلی، این نتایج توصیفی نشان می‌دهد که

حسابداران حرفه‌ای به‌طور گسترده به‌عنوان ایفاکننده نقشی قابل توجه و مداوم در افزایش شفافیت، پاسخگویی و تخصیص کارآمد منابع در بخش دولتی ایران تلقی می‌شوند.

جدول ۳: تحلیل همبستگی متغیرها

متغیر	شیوه‌های حسابداری	پاسخگویی عمومی	تخصیص منابع	شفافیت مالی
شفافیت مالی				۱.۰۰۰
تخصیص منابع			۱.۰۰۰	۰.۵۲
پاسخگویی عمومی		۱.۰۰۰	۰.۵۲	۰.۴۵۴
شیوه‌های حسابداری	۱.۰۰۰	۰.۵۲	۰.۴۹	۰.۴۶۴
	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰

همان‌گونه که می‌بینیم در جدول ۳ نتایج تحلیل رگرسیون آمده است که نقش حسابداران حرفه‌ای در ایجاد ارزش عمومی در بخش دولتی ایران را ارزیابی می‌کند. مدل رگرسیون نشان می‌دهد که شفافیت مالی، کارایی تخصیص منابع، پاسخگویی عمومی و شیوه‌های حسابداری همگی دارای اثرات مثبت و از نظر آماری معناداری بر ارزش عمومی هستند، با معادله رگرسیون بدین صورت مشخص شده که در آن ارزش عمومی برابر با جمع مقادیر (شفافیت مالی، تخصیص منابع، پاسخگویی عمومی، شیوه‌های حسابداری) می‌باشد.

$$PV = 0.56342 + 0.28803 + 0.17326 + 0.31939 + 0.24671$$

این بدان معناست که حتی زمانی که همه عوامل دیگر ثابت نگه داشته شوند، پیش‌بینی می‌شود ارزش عمومی به میزان ۵۶.۳۴۲٪ افزایش یابد که بر اهمیت کلی این بعد مدیریت مالی تأکید می‌کند. شفافیت مالی با ضریب ۰.۲۸۸۰۳ با ترویج پاسخگویی، تأثیر زیادی بر ارزش عمومی دارد و ذی‌نفعان را قادر به تصمیم‌گیری آگاهانه می‌سازد و سوءمدیریت مالی را مهار می‌کند. کارایی تخصیص منابع نیز اثر با سطح معناداری به میزان $(\beta = 0.17326, p = 0.004)$ نشان‌دهنده چگونگی بهبود ارائه خدمات عمومی و کاهش اتلاف توسط تخصیص بهینه منابع عمومی توسط حسابداران

حرفه‌ای است. پاسخگویی عمومی، به‌عنوان قوی‌ترین پیش‌بین با ضریب ($p=0.004$ ، $\beta=0.31939$) در حقیقت نقش حسابداران را در حصول اطمینان از پاسخگویی مقامات دولتی در قبال استفاده از وجوه از طریق مکانیسم‌های حسابرسی و گزارش‌دهی مالی شفاف تقویت می‌کند. شیوه‌های حسابداری نیز به‌طور قابل توجهی ($p=0.000$ ، $\beta=0.24671$) کمک می‌کند و بر ارزش پای‌بندی به استانداردهایی مانند IPSAS در حفظ یکپارچگی و اعتبار اطلاعات مالی تأکید می‌نمایند. در مجموع، این یافته‌ها تأیید می‌کنند که حسابداران حرفه‌ای در پیشبرد حکمرانی مالی، تقویت شفافیت، ترویج استفاده کارآمد از منابع و تحکیم پاسخگویی نقش اساسی دارند.

جدول ۴: تحلیل رگرسیون چندگانه

متغیر	احتمال	آزمون t	خطای استاندارد	ضریب
ثابت	۰.۰۲۶	۲.۲۳۹	۰.۱۲۳	۰.۲۷۶
شفافیت مالی	۰.۰۰۰	۹.۲۲۰	۰.۰۴۱	۰.۳۷۷
تخصیص منابع	۰.۰۰۰	۶.۰۲۹	۰.۰۴۷	۰.۲۸۴
پاسخگویی عمومی	۰.۰۰۰	۹.۰۴۲	۰.۰۴۳	۰.۳۸۹
شیوه‌های حسابداری	۰.۰۰۰	۲.۳۴۵	۰.۰۵۸	۰.۱۳۶
خلاصه مدل:				
R-squared				۰.۷۴۰
Adjusted R-squared				۰.۷۲۶
F-statistic				۵۷.۳۹۰

تحلیل رگرسیون چندگانه ارائه‌شده در جدول ۴ رابطه بین ارزش عمومی و متغیرهای مستقل (شفافیت مالی، تخصیص منابع، پاسخگویی عمومی و شیوه‌های حسابداری) را نشان می‌دهد. مقدار ثابت ۰.۲۷۶ با مقدار آزمون ($p=0.026$ ، $t=2.239$) معنادار بوده و نشان دهند ارزش عمومی پایه از نظر آماری است. در میان متغیرهای مستقل، شفافیت مالی دارای ضریب ($p=0.000$ ، $\beta=0.377$) است، این امر نشان می‌دهد که متغیر به‌طور معناداری بر ارزش عمومی تأثیر می‌گذارد. همچنین

تخصیص منابع نیز با ضریب ($t = 0.284, p = 0.000$) تأثیری مثبت و معنادار بر ارزش عمومی نشان می‌دهد. پاسخگویی عمومی عامل حیاتی دیگری است که با ضریب ($t = 0.389, p = 0.000$) دارای تأثیر مثبت قوی بر ارزش عمومی است. و نهایت اینکه شیوه‌های حسابداری، اگرچه همچنان از نظر آماری معنادار است، اما با ضریب کمتری ($t = 0.136, p = 0.000$) تأثیر گذار است. با این حال به‌طور کلی می‌توان اظهار نمود که مدل دارای برازش قوی با مقداری برابر با 0.740 می‌باشد؛ به این معنا که تقریباً 74 درصد از تغییرات در ارزش عمومی توسط متغیرهای مستقل توضیح داده می‌شود. مقدار R-squared تعدیل شده نیز برابر با 0.726 نشان می‌دهد که مدل مستحکم است و آماره آن هم برابر با 57.390 است که دارای سطح معناداری کلی در مدل رگرسیون بوده و تأیید می‌شود. بنابراین تحلیل نشان می‌دهد که شفافیت مالی، تخصیص منابع، پاسخگویی عمومی و شیوه‌های حسابداری همگی نقش‌های معناداری در تعیین ایجاد ارزش عمومی در بخش دولتی ایفا می‌کنند.

جدول ۴: نتایج آزمون‌های تشخیصی برای مفروضات رگرسیون

تصمیم / تفسیر	مقدار (p)	آماره	متغیر	نوع آزمون
ناهمسانی واریانس	0.544	$\text{Chi}^2 = 0.34$	باقیمانده‌ها	ناهمسانی واریانس (آزم
تشخیص داده نشد؛				ون - بروش -
$p > 0.05$ ؛ واریانس				پاگان/کوک -
باقیمانده‌ها ثابت است.				وایزرگ)
هم‌خطی چندگانه وجود	$1/\text{VIF} = 0.7405$	$\text{VIF} = 1.36$	شفافیت مالی	هم‌خطی چندگانه عامل
ندارد $\text{VIF} < 10$	$1/\text{VIF} = 0.7041$	$\text{VIF} = 1.44$	تخصیص منابع	تورم واریانس
	$1/\text{VIF} = 0.7186$	$\text{VIF} = 1.38$	پاسخگویی عمومی	
	$1/\text{VIF} = 0.6896$	$\text{VIF} = 4.46$	شیوه‌های حسابداری	
		1.43	میانگین VIF	

توزیع نرمال نبود. $p < 0.05$	۰.۰۰۰	$Z = ۶.۴۲۱$	شفافیت مالی	نرمالیتی (آزمون شاپیرو-ویلک)
۰.۰۰۰	$Z = ۶.۸۵۱$	تخصص منابع		
۰.۰۰۰	$Z = ۶.۹۶۰$	پاسخگویی عمومی		
۰.۰۰۰	$Z = ۷.۱۸۵$	شیوه‌های		
		حسابداری		

جدول ۵ نتایج آزمون‌های تشخیصی انجام شده برای اعتبارسنجی مفروضات تحلیل رگرسیون چندگانه را ارائه می‌دهد. آزمون بروش-پاگان/کوک-وایزبرگ برای ناهمسانی واریانس مقدار کای دو ۰.۳۴ را با مقدار $p = 0.544$ نشان می‌دهد؛ لذا فرض واریانس ثابت در باقیمانده‌ها برقرار است؛ چراکه شواهدی از ناهمسانی واریانس وجود ندارد. آزمون هم‌خطی چندگانه با استفاده از عوامل تورم واریانس مقداری از ۱.۳۶ تا ۱.۴۶ را برای همه متغیرها نشان داد که بسیار پایین‌تر از آستانه ۱۰ هستند و تأیید می‌کند که هم‌خطی چندگانه مسئله‌ای نیست و متغیرهای مستقل همبستگی بالایی ندارند. با این حال، آزمون نرمالیتی شاپیرو-ویلک با مقدار $p = 0.000$ را برای همه متغیرها نشان می‌دهد و بیان می‌کند که داده‌ها دارای توزیع نرمال نمی‌باشند؛ در نتیجه، تبدیل داده‌ها برای اصلاح این عدم نرمال انجام شد.

نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش بررسی مفهوم ارزش عمومی و مدیریت ارزش عمومی در بخش دولتی است و نقش حیاتی حسابداران حرفه‌ای را در کمک به حکمرانی مؤثر نشان می‌دهد. یافته‌های این پژوهش بر ارتباط ارزش عمومی و مدیریت ارزش عمومی، به‌ویژه در رابطه با بخش دولتی تأکید می‌کند؛ جایی که مسائلی مانند شفافیت مالی، تخصیص کارآمد منابع و پاسخگویی عمومی برای بهبود حکمرانی و تقویت اعتماد عمومی وجود دارد. بر این اساس دخالت حسابداران حرفه‌ای در این فرآیند به‌عنوان عامل اصلی در هدایت ایجاد ارزش عمومی، تضمین استفاده بهینه از منابع عمومی و بهبود شیوه‌های مدیریت مالی امری مهم می‌باشد.

بنابراین به منظور مفهوم ارزش عمومی و مدیریت آن در بخش دولتی بیان شد که این مفاهیم برای عملکرد کارآمد نهادهای عمومی ضروری است. به علاوه مطرح گردید که نقش حسابداران حرفه‌ای در کمک به این فرآیند برای تقویت چارچوب‌های حکمرانی، به ویژه از نظر مدیریت مالی، حسابرسی و تخصیص منابع، حیاتی است. همچنین چگونگی ایجاد ارزش عمومی توسط حسابداران حرفه‌ای مورد کنکاش قرار گرفت، و بر مسئولیت آنان در تضمین پاسخگویی مالی و استفاده صحیح از وجوه عمومی برای ایجاد ارزش در جهت رفاه شهروندان تأکید شد. از طرف دیگر، مشخص گردید که شفافیت مالی، تخصیص کارآمد منابع و پاسخگویی عمومی به صورت مثبت و در حد قابل توجهی بر عملکرد بخش عمومی و ایجاد ارزش عمومی تأثیرگذار است؛ به خصوص زمانی که حسابداران حرفه‌ای به طور فعال در تضمین انطباق با استانداردهای مالی مشارکت دارند. از سویی یافته‌ها نشان داد که حسابداران حرفه‌ای نقش اساسی در شکل‌دهی شیوه‌های مؤثر بخش عمومی ایفا می‌کنند و اطمینان حاصل می‌نمایند که منابع تخصیص یافته به خدمات عمومی به گونه‌ای استفاده می‌شوند که تأثیر آن‌ها بر جامعه به حداکثر برسد. و نهایت اینکه، این مطالعه با ارائه بینش‌های جدید در مورد چگونگی تأثیر حسابداران حرفه‌ای بر مدیریت ارزش عمومی و فراهم آوردن درک عمیق‌تری از نقش آن‌ها در بخش دولتی، به پرکردن شکاف‌های موجود در ادبیات این حوزه دانشی کمک می‌کند.

منابع

- رضایی، غلامرضا، زراعتگری، رامین و تقی‌زاده، رضا. (۱۴۰۰). بررسی آثار پاسخگویی سازمان‌های بخش عمومی در رابطه بین کیفیت گزارشگری. *مجله پیشرفت‌های حسابداری دانشگاه شیراز*، ۲، ۱۵۵-۱۲۳.
- سام دلیری، مرضیه، کیاکجوری، داود، الوانی، سید مهدی و محمدزاده، امیر. (۱۴۰۴). طراحی مدل ارتقای شفافیت و پاسخگویی در گزارشگری مالی بر پایه نظارت و مشارکت ذینفعان در حکمرانی. *فصلنامه مدیریت دولتی تطبیقی*، ۳(۴)، ۲۵-۴.
- سلمان‌زاده، حسین، کردستانی، غلامرضا و کاظمی، حسین. (۱۴۰۲). ارزیابی نقش حسابداری مدیریت در ارتقای شفافیت و جلوگیری از فساد در بخش عمومی. *فصلنامه حسابداری و منافع اجتماعی*، ۴، ۲۴-۱.
- شریفی‌راد، مریم. (۱۴۰۴). نقش حسابداری حرفه‌ای بر شفافیت مالی در شهرداری‌ها و پیش‌بینی ردیف‌های مستقل. *بیست‌وششمین کنفرانس ملی اقتصاد، مدیریت و حسابداری*.
- کریم عبدالله، سوسن، زواری رضایی، اکبر و آشتاب، علی. (۱۴۰۴). تاثیر شفافیت برون‌سازمانی بر میزان افشای گزارش‌های مسئولیت‌پذیری اجتماعی. *فصلنامه حسابداری و منافع اجتماعی*، ۲، ۵۵-۲۴.
- نعمتی مفرح، رضا. (۱۴۰۳). نقش فناوری‌های نوین در عملکرد حسابرسی و حسابرسی داخلی. *نوزدهمین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های نوین در مدیریت، اقتصاد، حسابداری و بانکداری*.
- Akinadewo, I. S., Dagunduro, M. E., Osaloni, B. O., & Akinadewo, J. O. (2024). Policeman theory and contemporary auditing in Nigeria: An empirical investigation of past and present. *European Journal of Accounting, Auditing, and Finance Research*, 12(1), 56-73.
- Akinadewo, I. S., Emekekume, C. M., Dagunduro, M. E., & Akinadewo, J. O. (2023). Symbiotic relationship of internal and external auditing in enhancing fraud management: Insights from Nigerian deposit money banks in Bayelsa State. *Irish Journal of Economics & Business Management*, 1(4), 1-8.
- Animashaun, O., & Chitimira, H. (2021). The reliance on lifestyle audits for public officials to curb corruption and tax evasion in Nigeria. *PER / PELJ*, 24,
- Awotomilusi, N. S., Oke, O. E., Dada, S. A., & Dagunduro, M. E. (2023). Assessing the effectiveness of internal control systems on fraud prevention and detection of selected public institutions of Ekiti State, Nigeria. *Asian Journal of Economics, Finance and Management*, 5(1), 231-244.
- Awotomilusi, N. S., Oke, O. E., & Dagunduro, M. E. (2023). Examination of the effect of information and communication technology (ICT) on public fund management of Ekiti State, Nigeria. *Journal of Accounting and Financial Management*, 9(7), 80-96.
- Awotomilusi, N. S., Oso, O. O., Oluwagbade, O. I., & Dagunduro, M. E. (2024). Examining the roles of government accounting officers and their implications on achieving sustainable revenue budget: A case study of the Ekiti State Government, Nigeria. *Journal of Accounting and Finance Management*, 4(6), 412-427.
- Cordery, C. J., & Hay, D. (2019). Supreme audit institutions and public value: Demonstrating relevance. *Financial Accountability & Management*, 35(2), 128-142.

- Dagunduro, M. E., Igbekoyi, O. E., Ogungbade, O. I., Aluko, A. F., & Osaloni, B. O. (2022). Corporate social responsibility and financial performance of macro, small, and medium-scale enterprises (MSMEs) in Ekiti State, Nigeria. *Research Journal of Finance and Accounting*, 13(22), 61-75.
- Kattel, R., Haverkamp, K., Kalema, N., & Kofler, J. (2023). New public management and innovation policy: A systematic literature review. *UCL Institute for Innovation and Public Purpose, Working Paper Series* (IIPP WP 2023-05).
- Kirkpatrick, I. (2023). Beyond hollowing out: Public sector managers and the use of external management consultants, *Public Administration Review*, 83(5), 1238-1252.
- Liu, B., & Li, B. (2021). Internal-control willingness and managerial overconfidence. *Frontiers in Psychology*, 12, 724775.

The Role of Professional Accountants in Enhancing Public Value through Financial Transparency and Accountability in the Public Sector

Younes Nasrollahi¹, Hamed Sadeghi²

Abstract

This research explores the role of professional accountants in creating public value within the public sector, specifically examining their contributions to financial transparency, resource allocation efficiency, and public accountability. The study aims to highlight the significance of the accounting profession in strengthening financial management and public governance. Furthermore, it addresses the existing gap in empirical evidence regarding how these professionals influence public value outcomes in emerging economies. A mixed-methods research approach was adopted: quantitative data were collected through a structured questionnaire administered to 156 selected professional accountants, financial officers, and treasurers. Additionally, qualitative insights were gathered through in-depth interviews with 20 senior accountants and auditors. The data were analyzed using descriptive statistics and regression analysis. The findings indicate that professional accountants facilitate public value creation by promoting financial transparency, enabling efficient resource utilization, and strengthening accountability mechanisms. Moreover, this study provides policy and managerial insights to enhance the role of accountants in public sector governance.

Keywords: Public Value, Financial Governance, Resource Efficiency, Transparency.

¹ Master of Finance, and Treasury Manager at Rahian Company (Corresponding Author)

² Financial Expert at the Deputy of Knowledge and Research, Ground Forces Headquarters